

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра експертизи товарів та послуг

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
за освітньою програмою Експертиза товарів та послуг

на тему: «Товарознавча експертиза та митне оформлення фруктових пюре для дитячого харчування, що імпортується в Україну»

Виконавець:

студент 69 групи факультету
міжнародної економіки
Большаков Сергій Іванович _____

Науковий керівник:

доктор фіз.-мат. наук, професор
Кулініч Олег Анатолійович _____

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми дипломної роботи полягає в доцільності та нагальній необхідності проведення аналізу функціонування ринку дитячого харчування в умовах дії зони вільної торгівлі з країнами ЄС та шляхів поживлення вітчизняного ринку дитячого харчування в сучасних кризових умовах. Важливою є оцінка якості та безпечності вітчизняних та імпортованих фруктових консервованих продуктів для дитячого харчування. Нагальним також є вирішення проблеми правової регламентації переміщення цієї категорії товарів через кордон України.

Метою дипломної роботи є дослідження особливостей проведення товарознавчої експертизи продуктів для дитячого харчування з метою митного оформлення імпортованої продукції.

Завдання дослідження:

- проаналізувати правові засади, законодавчу та нормативну базу, яка регламентує діяльність органів доходів і зборів в Україні;
- дослідити складові державної митної справи, зокрема, митний контроль і митне оформлення товарів при їх переміщенні через митний кордон України;
- обґрунтувати значення експертизи при здійсненні митного оформлення товарів та встановити алгоритм та сутність дії експертів;
- дослідити порядок визначення коду товару за Українською класифікацією товарів зовнішньоекономічної діяльності і встановити відповідність товару певному коду при проведенні митного оформлення товарів;
- проаналізувати особливості функціонування та сучасні проблеми вітчизняного ринку продуктів для дитячого харчування;
- надати характеристику асортименту продуктів для дитячого харчування;
- дослідити законодавчу та нормативну документацію, яка регламентує виробництво, обіг, якість та безпечність продукції для дитячого харчування;
- розробити алгоритм проведення товарознавчої експертизи продуктів для дитячого харчування з метою митного оформлення товару;
- провести експертні дослідження фруктового пюре для дитячого харчування, яке імпортується в Україну;
- оформити пакет експертної документації, яка є необхідною для проведення митного контролю товарів.

Об'єкт дослідження: імпортовані фруктові пюре для дитячого харчування.

Предмет дослідження: правові засади митного оформлення харчових продуктів; показники якості та безпеки фруктових консервів дитячого харчування.

Методи дослідження: методи аналізу і синтезу при дослідженні правової бази; стандартні загальноприйняті і спеціальні органолептичні,

фізико-хімічні методи дослідження харчових продуктів; методи математико-статистичної обробки експериментальних даних з використанням комп'ютерних технологій.

Інформаційна база дослідження: законодавчі акти, наукові публікації вітчизняних та зарубіжних вчених, матеріали наукових досліджень, звіти та аналітичні матеріали офіційних статистичних збірників, наукова та навчальна література з заданої тематики.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (62 найменувань) та 5-х додатків. Загальний обсяг роботи становить 96 сторінок. Основний зміст викладено на 86 сторінках. Робота містить 13 таблиць, 10 рисунків.

Публікації. За результатами дослідження автором надруковано тези: Большаков С.І. Особливості визначення митної вартості фруктових пюре для дитячого харчування, що імпортується в Україну.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі проаналізовано правові засади, законодавчу та нормативну базу, яка регламентує діяльність органів доходів і зборів в Україні; досліджено складові державної митної справи; надано характеристику основним формам митного контролю. Обґрунтовано значення експертизи при здійсненні митного оформлення товарів та встановлено алгоритм та сутність дії експертів під час проведення митного контролю. Встановлено принципи побудови Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності (УКТ ЗЕД), яку застосовують для цілей митного оформлення товарів та досліджено порядок визначення коду товару і встановлення відповідності товару певному коду.

У другому розділі проаналізовано сучасний стан та проблеми вітчизняного ринку продуктів для дитячого харчування та обґрунтовано шляхи підвищення ефективності вітчизняних виробників. Досліджено асортимент та класифікацію фруктових та овочевих консервів для дитячого харчування та надано характеристику групам таких продуктів. Досліджено законодавче та нормативне регулювання якості та безпечності продуктів для дитячого харчування. Досліджено хімічний склад сировини, яка використовується для виробництва фруктової продукції для дитячого харчування, та вимоги нормативної документації щодо органолептичних, фізико-хімічних показників якості та показників безпечності продукції.

У третьому розділі розроблено алгоритм проведення товарознавчої експертизи фруктових пюре для дитячого харчування з метою митного оформлення товару. Проаналізовано дані дослідження маркування продуктів. Проведено дослідження зразків фруктового пюре за органолептичними та фізико-хімічними показниками якості. Встановлено код персикового пюре для дитячого харчування. Розроблено пакет експертної документації,

необхідної для здійснення митного оформлення фруктового пюре для дитячого харчування.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні із яких такі:

1. Проаналізовано правові засади, законодавчу та нормативну базу, яка регламентує діяльність органів доходів і зборів в Україні. Зазначили, що Митний кодекс України забезпечує регулювання митних процедур та діяльність органів доходів і зборів; Закон «Про Митний тариф України» відображає основні положення тарифного регулювання, а Закон «Про зовнішньоекономічну діяльність» визначає права і обов'язки суб'єктів зовнішньоекономічних відношень та повноваження державі і її органів щодо регулювання таких відносин.

2. Досліджено складові державної митної справи, до яких відносяться установлення порядку і умов переміщення товарів через митний кордон України, їх митний контроль і митне оформлення, застосування механізмів тарифного і нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, справляння митних платежів, ведення Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності (УКТ ЗЕД).

3. Надано характеристику основним формам митного контролю, до яких відноситься, зокрема, документальний контроль, при якому встановлюється наявність документів, необхідних для митного контролю товарів у відповідності з заявленим режимом та найменуваннями товарів, та контроль фактичний, формами якого є митний огляд та переогляд товарів і транспортних засобів. Зазначено, що додаткові форми митного контролю застосовуються значно рідше, за деяких обставин – це, зокрема: ідентифікація товарів, транспортних засобів; дослідження (аналіз, експертиза) проб та зразків товарів; верифікація сертифікатів щодо походження товарів.

4. Обґрунтовано значення експертизи при здійсненні митного оформлення товарів та встановлено алгоритм та сутність дії експертів під час проведення митного контролю, який складається із восьми етапів: підготовка запитів митних органів до експертної установи; підготовка необхідних документів на товар; взяття проб і зразків товарів експертом експертної установи; направлення зразків товару та документації до арбітражної лабораторії; приймання та реєстрація запиту митного органу на проведення експертизи; проведення експертних досліджень за встановленими показниками; підготовка експертом експертної установи висновків за результатами досліджень; направлення експертного висновку за результатами експертизи митному органу.

5. Встановлено принципи побудови Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності (УКТ ЗЕД), яку застосовують для цілей

митного оформлення товарів та досліджено порядок визначення коду товару і встановлення відповідності товару певному коду.

6. Проаналізовано сучасний стан та проблеми вітчизняного ринку продуктів для дитячого харчування. Зазначено, що українські підприємства працюють в умовах продовольчої інтервенції іноземних компаній свідчать дані щодо змінення структури споживання продуктів дитячого харчування промислового виробництва, зокрема, частка вітчизняної продукції з 70,4 % у 2014 р. зменшилась до 57,7% у 2016 р., а у грошовому еквіваленті частка вітчизняної продукції практично дорівнює частки імпортової продукції – 50,1% проти 49,9 %.

7. Обґрунтовано шляхи підвищення ефективності вітчизняних виробників за рахунок державної підтримки, прийняття цільових соціальних програм розвитку та встановлення держзамовлення на виробництво продукції для дитячого харчування, удосконалення законодавчої бази тощо. Встановлено, що вітчизняним виробникам необхідна державна підтримка, яка передбачає інвестиції у розвиток сучасних підприємств дитячого харчування, а також соціальна допомога у придбанні малозабезпеченим та багатодітним родинам.

8. Досліджено асортимент та класифікацію фруктових та овочевих консервів для дитячого харчування та надано характеристику п'яти групам таких продуктів: пюреподібним фруктовим консервам, фруктовим сокам, вітамінізованим сокам з м'якоттю, фруктовим сокам без м'якоти, овочевим сокам.

9. Досліджено законодавче та нормативне регулювання якості та безпечності продуктів для дитячого харчування. Встановили, що вітчизняні документи потребують гармонізації із міжнародними нормативами щодо показників поживної цінності, умісту окремих інгредієнтів, порядку сертифікації, впровадження інтегрованих систем менеджменту тощо.

10. Досліджено хімічний склад сировини, яка використовується для виробництва фруктової продукції для дитячого харчування, та вимоги нормативної документації щодо органолептичних, фізико-хімічних показників якості та показників безпечності продукції.

11. Розроблено алгоритм проведення товарознавчої експертизи фруктових пюре для дитячого харчування з метою митного оформлення товару, який включає проведення таких етапів: відбір проб від партії продукції; аналіз відповідності маркування; перевірка маси нетто одиниці споживчої упаковки продукції; дослідження органолептичних та фізико-хімічних показників якості продукту; встановлення коду товару відповідно УКТ ЗЕД.

12. Проаналізовано дані дослідження маркування продуктів, які свідчать, що усі виробники дотримуються вимог нормативних документів, необхідна інформація щодо складу харчового продукту, його поживної та енергетичної цінності, умов зберігання та рекомендацій споживання, адреси виробника та дистриб'ютора на етикетці наявна. Проте відсутні позначки про сертифікацію в Україні представлених зразків дитячого харчування. Єдиний

продукт ТМ Name мав позначення: «Схвалено МОЗ України для харчування дітей».

13. Проведено дослідження зразків фруктового пюре за органолептичними показниками якості. Встановлено, що найкращим за органолептичними властивості став зразок Пюре з персиків та яблук ТМ Name, який отримав за комплексом органолептичних показників 4, 8 балів, його рівень якості 0,96, що відповідає критерію якості – «відмінна». Така висока оцінка обумовлена добрими смаковими властивостями та ніжною консистенцією продукту. Відмінною є також якість пюре з персиків ТМ Bebivita. Цей зразок отримав оцінку 4,66 балів при встановленому рівні якості 0,93. Зразки задовільної якості – це пюре з персиків ТМ Bambolina загальною оцінкою 3,89 балів та рівнем якості 0,78; пюре з персиків ТМ Gerber, Nestle загальною оцінкою 3,87 балів та рівнем якості 0,77; пюре з персиків ТМ HiPP загальною оцінкою 3,48 балів та рівнем якості 0, 70 балів. Така оцінка цих продуктів обумовлена їх низькими смаковими характеристиками.

14. Визначено фізико-хімічні показники якості фруктового пюре та встановлено, що за такими показниками, як масова частка сухих речовин, масова частка титрованих кислот у розрахунку на яблучну кислоту, масова частка вуглеводів, уміст β -каротину, уміст аскорбінової кислоти, загальні поліфеноли всі зразки відповідають вимогам стандарту.

15. Зазначено, що показник уміст поліфенолів є одним із критеріїв якості продукту. Найменшим значенням цього показника характеризується зразок пюре ТМ Gerber, Nestle – 233,2 мг%, найвищим – зразки ТМ HiPP (317,6 мг%) та ТМ Bambolina (311,4 мг%). Зниження умісту поліфенолів може бути обумовлене невисокою якістю використаної при виробництві сировини, несприятливими умовами транспортування і зберігання готової продукції. Отримані дані за умістом фенольних сполук добре корелюють з даними органолептичної оцінки, відповідно до якої пюре ТМ Gerber, Nestle визначено як продукт найнижчої якості.

16. Встановлено код персикового пюре для дитячого харчування – 2007 10 99 00 УКТ ЗЕД. За допомогою коду встановлюють ставку мита при здійсненні митного контролю товару. Для фруктового пюре для дитячого харчування ставка мита складає 10%.

АНОТАЦІЯ

Большаков С. І., «Товарознавча експертиза та митне оформлення фруктових пюре для дитячого харчування, що імпортується в Україну», кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» за магістерською програмою «Експертиза товарів та послуг», Одеський національний економічний університет
м. Одеса, 2018 рік

Кваліфікаційна робота магістра складається з трьох розділів. Об'єкт дослідження: імпортовані фруктові пюре для дитячого харчування. Предмет

дослідження: правові засади митного оформлення харчових продуктів; показники якості та безпеки фруктових консервів для дитячого харчування.

У роботі розглядаються теоретичні аспекти правової регламентації переміщення харчових продуктів через кордон України та їх експертизи з метою проведення митного оформлення.

Проаналізовано особливості функціонування та сучасні проблеми вітчизняного ринку продуктів для дитячого харчування. Надано характеристику асортименту продуктів для дитячого харчування. Досліджено законодавчу та нормативну документацію, яка регламентує виробництво, обіг, якість та безпечність продукції для дитячого харчування.

Розроблено алгоритм проведення товарознавчої експертизи продуктів для дитячого харчування з метою митного оформлення товару.

Проведено експертні дослідження фруктового пюре для дитячого харчування, яке імпортується в Україну.

Одержані результати можуть бути використані для вирішення задач контролю якості, експертизи з метою митного оформлення продуктів для дитячого харчування.

Рік виконання та захисту дипломної роботи: 2018.

Ключові слова: митне оформлення, товарознавча експертиза, фруктові консерви; дитяче харчування; органолептичні показники, фізико-хімічні показники.

ANNOTATION

Bolshakov S. I. « Commodity expert examination and customs clearance of fruit puree for baby food imported into Ukraine»

Thesis for Master degree in specialty

076 «Entrepreneurship, trade and stock-taking activity»

in the master's program «Expertise of Goods and Services»

Odessa National Economic University

Odessa, 2018

Master's qualification work consists of three sections. Object of research: imported fruit puree for baby food. Subject of research: legal principles of customs clearance of food products; indicators of quality and safety of fruit canned food for baby food.

The article deals with the theoretical aspects of legal regulation of the movement of food products across the border of Ukraine and their examination for the purpose of customs clearance.

The peculiarities of functioning and modern problems of the domestic market of infant food products are analyzed. A description of the assortment of products for infant food is provided. The legislative and normative documentation that regulates the production, circulation, quality and safety of products for infant food is explored.

The algorithm of commodity examination of products for infant food is developed for the purpose of customs clearance of goods.

Experimental research of fruit puree for baby food, which is imported into Ukraine, was conducted.

The obtained results can be used to solve the problems of quality control, examination for the purpose of customs clearance of baby food products.

Year of completion and defense of thesis: 2018.

Key words: customs clearance, commodity examination, canned fruit; baby food; organoleptic parameters, physical and chemical indices.

АНОТАЦІЯ

Большаков С. І., «Товарознавча експертиза та митне оформлення фруктових пюре для дитячого харчування, що імпортується в Україну»,
кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності
076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
за магістерською програмою «Експертиза товарів та послуг»,
Одеський національний економічний університет
м. Одеса, 2018 рік

Кваліфікаційна робота магістра складається з трьох розділів. Об'єкт дослідження: імпортовані фруктові пюре для дитячого харчування. Предмет дослідження: правові засади митного оформлення харчових продуктів; показники якості та безпеки фруктових консервів для дитячого харчування.

У роботі розглядаються теоретичні аспекти правової регламентації переміщення харчових продуктів через кордон України та їх експертизи з метою проведення митного оформлення.

Проаналізовано особливості функціонування та сучасні проблеми вітчизняного ринку продуктів для дитячого харчування. Надано характеристику асортименту продуктів для дитячого харчування. Досліджено законодавчу та нормативну документацію, яка регламентує виробництво, обіг, якість та безпечність продукції для дитячого харчування.

Розроблено алгоритм проведення товарознавчої експертизи продуктів для дитячого харчування з метою митного оформлення товару.

Проведено експертні дослідження фруктового пюре для дитячого харчування, яке імпортується в Україну.

Одержані результати можуть бути використані для вирішення задач контролю якості, експертизи з метою митного оформлення продуктів для дитячого харчування.

Рік виконання та захисту дипломної роботи: 2018.

Ключові слова: митне оформлення, товарознавча експертиза, фруктові консерви; дитяче харчування; органолептичні показники, фізико-хімічні показники.

ANNOTATION

Bolshakov S. I. « Commodity expert examination and customs clearance of fruit puree for baby food imported into Ukraine»

**Thesis for Master degree in specialty
076 «Entrepreneurship, trade and stock-taking activity»
in the master's program «Expertise of Goods and Services»**

Odessa National Economic University

Odessa, 2018

Master's qualification work consists of three sections. Object of research: imported fruit puree for baby food. Subject of research: legal principles of customs clearance of food products; indicators of quality and safety of fruit canned food for baby food.

The article deals with the theoretical aspects of legal regulation of the movement of food products across the border of Ukraine and their examination for the purpose of customs clearance.

The peculiarities of functioning and modern problems of the domestic market of infant food products are analyzed. A description of the assortment of products for infant food is provided. The legislative and normative documentation that regulates the production, circulation, quality and safety of products for infant food is explored.

The algorithm of commodity examination of products for infant food is developed for the purpose of customs clearance of goods.

Experimental research of fruit puree for baby food, which is imported into Ukraine, was conducted.

The obtained results can be used to solve the problems of quality control, examination for the purpose of customs clearance of baby food products.

Year of completion and defense of thesis: 2018.

Key words: customs clearance, commodity examination, canned fruit; baby food; organoleptic parameters, physical and chemical indices.